

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע, בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 198 לפרשת ואתחנן תשפ"ה

צאת החג	כניסת חג	
20:10	19:03	חיפה
20:09	19:07	תל אביב
20:07	18:54	ירושלים
20:08	19:12	באר שבע

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר

[ג, כג]

מדוע נכתב בלשון 'ואתחנן'?

רש"י: "אין חנון בכל מקום אלא לשון מתנת חנם. אף על פי שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם".

חזקוני: "ואתחנן, ואתמלא תחנונים וכן 'בהתחננו אלינו', בהתמלאו תחנונים אלינו. ולפירוש רש"י, שפירשו לשון חנים נראה שהנו"ן אחרונה במקום מ"ם".

דעת זקנים מבעלי התוס': "שהתפלל משה תקט"ו תפילות, כמנין ואתחנן".

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי
מְצַוֶּה הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ, וְשִׁנְנָתָם
לְבַבְךָ... [ו, ו-ז]

ביאר החפץ חיים, שאם רוצים לבחון ולבדוק אדם אם מצוות ה' הם אכן "על לבבו", נדרש לבדוק אם הוא מקיים את ההמשך "ושננתם לבנך"...

אם הוא מחנך את בניו כראוי לדרך התורה, הרי זה סימן ברור שמצוות ה' הם על לבבו והוא קשור לקב"ה באמת, שהרי מחמת אהבתו לתורה הוא דואג שגם בניו אהוביו ילמדו את תורת ה' האהובה עליו.

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר

[ג, כג]

שפע חיים: 'ואתחנן אל ה'', משה רבינו ביקש תפילה מיוחדת, שיזכה 'בעת ההוא לאמר', דהיינו שיעלה בידו להתפלל תפילה בעתה ובזמנה, ולא תזדמן לו שום מניעה שמחמתה יצטרך לעבור את זמן תפילה שקבעו חכמים.

לֹא תִסְפּוּ עַל הַדְּבָר אֲשֶׁר אֲנֹכִי...
עֵינֵיכֶם הִרְאֹת אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה... [ד, ב-ג]

מדוע נסמכו פסוקים אלו ל'בעל פעור, בהמשך'?

רבי חיים שמואלביץ: העבודה זרה של בעל פעור מורה שלאדם אין כל הגבלה, ועל כך אומרת התורה 'לא תוסיפו ולא תגרעו', אם פורצים קצת את הגדר, ניתן להגיע למצב שאין גבולות כמו בעל פעור.

200

לקראת גליון 200

200

במשך 4 שנים יוצא לאור מידי שבוע עלון 'תורתך שאלתי', המסייע להעשיר את שולחנות שבת באלפי בתים. בשנים אלו קיבלנו תגובות ותודות רבות.

לרגל גליון 200, שייצא בע"ה בעוד שבועיים, אנו מבקשים לשלב אתכם בקביעת פני הגליונות הבאים. **נשמח לשמוע את הצעותיכם** במייל office@shaalti.co.il או בוואטסאפ **052-9453811**. בין המגיבים יוגרל הספר 'מה שאלתך' - לימוד מגילת אסתר, בדרך שאלות ותשובות. [נוסף על ההצעות לשיפור, ניתן לשלוח כמובן גם נקודות לשימור]

לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת
רַעְהוּ בְּבִלְי דַעַת... וְנוּס אֶל אַחַת
מִן הָעָרִים הָאֵל וְחִי [ד, מב]

וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵי לְהֶאֱבִידוֹ
לֹא יֵאָחֵר לְשִׁנְאוֹ אֶל פְּנֵי יִשְׁלָם לוֹ
[ג, י]

מדוע רשעים מקבלים שכר בעולם הזה, הרי חז"ל אמרו "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" (קידושין לט ע"ב)?

ר' חיים שמואלביץ: מכאן למדים יסוד חשוב, ערך השכר המשתלם לאדם עבור קיום מצוה אינו יותר מזה שהאדם עצמו מעריך ומחשיב את המצוה.

כעין שמצינו בעשו, שמכר בכורתו עבור לחם ונזיד עדשים. הרי כל הון לא ישוה מול ערך הבכורה, לכאורה יעקב הונה את עשו, ואיך התקיים המקח?

התשובה לכך, שמאחר ועשו הוא הבעלים על הבכורה, והוא העריך את שוויה במנת אוכל זו, הרי שלגביו זו ערכה האמיתי של הבכורה, ולכן לא היתה זו הונאה. **ערך דבר רוחני נמדד כפי מה שהוא שוה בעיני בעליו.**

לפי זה יתכן בהחלט לשלם לרשעים שכרם המגיע להם בעולם הזה, כיון שהתשלום הוא לפי הערך שהם עצמם מעריכים את המצוות.

בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת

[ד, לט]

רבי לוי יצחק ביאר את הפסוק: 'בשמים' - בצרכי שמים, במה שנוגע לעבודת הבורא, תסתכל 'ממעל', על יהודים שהם למעלה ממך, ותקנא ותשאף להיות כמו אלו שיש בהם מעשים טובים יותר ממך. אבל 'ועל הארץ' - בעסקי הגוף הנוגע לעולם הזה, אל תקנא באנשים שיש להם יותר ממך, אלא תסתכל 'מתחת', שיש אביונים יותר ממך, ותשמח בחלקך.

לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' או לחצו כאן

office@shaalti.co.il 052-9453811

שני ת"ח הדרין בעיר אחת ואין נוחין
זה לזה בהלכה, אחד מת ואחד גולה,
שנאמר: 'לנוס שמה רוצח אשר ירצח
את רעהו בבלי דעת', ואין דעת אלא
תורה שנאמר 'נדמו עמי מבלי הדעת'

רבי חיים שמואלביץ: כאן חידשו חז"ל יסוד גדול, כששורת מריבה ומחלוקת בין שני אנשים, הרי שאין אחד מהם יכול לבוא ולהטיל את האשמה על חברו ולטעון שאין האשמה בו, ולהטיל את האשמה רק על חברו. **לעולם שניהם אשמים במריבה!** ולכן שניהם נענשים.

אמנם אין האשמה על שניהם בשוה, אלא אחד מהם הוא האשם העיקרי והשני טפל לו, ולפיכך עונשו של אחד מהם מיתה ושל השני גלות.

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת ואתחנן? לחצו כאן

מי יתן והיה לבבם זה להם [ה, כו]

חתם סופר: חז"ל אמרו שהרשעים ברשות ליבם, בניגוד לצדיקים, שליבם ברשותם. על כך אמר הקב"ה למשה: "מי יתן והיה לבבם זה להם", שלבבם יהיה שייך להם ויהיה ברשותם.

לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' לוואטסאפ 052-9453811
או למייל office@shaalti.co.il

אֶעֱבְרָה... וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה

[ג, כה]

מדוע משה אמר 'ואראה', הרי אם

יעבור אליה בודאי שיראה אותה?

הרבי מקוצק: משה רבנו ביקש שהקב"ה יראה לו רק את החלק הטוב. משה לימד אותנו שעל כך צריך כל אדם להתפלל תמיד, לראות רק את הטוב בכל דבר.